

PÁLYAVÁLASZTÁS ÉS PÁLYAKÉP VIZSGÁLATA A XI. OSZTÁLYOSOK KÖRÉBEN

Szentes Erzsébet

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Kulcsszavak: pályakép; pályaválasztás

Jelen vizsgálat – amely a 2010-es országos felmérés részét képezi – kiindulópontja az, hogy a pályaválasztás nem egyszeri esemény, hanem folyamatosan végbemenő fejlődésként ragadható meg, a választás fogalma a pályán való fejlődés fogalmával helyettesíthető. A pályaeérettség alatt a pályán tanúsított magatartás fejlettségi szintjét értjük, ami az egyén életkorát figyelembe véve határozható meg. A pályaeérettség összetevői: tervezési készség, aktivitás, informáltság, döntési képesség és realitásorientáció. Az egyén szakmai fejlődési feladatokkal szembesül, amiket a társadalmi elvárások definiálnak, és amikkel meghatározott életszakaszokban meg kell birkóznia (*Szilágyi, 2000*). Az iskolai évek alatt nem egy döntésre kell felkészülniük a fiataloknak, hanem a munka világában történő folyamatos tájékozódásra, orientálódásra.

A fentieket figyelembe véve vizsgálatunk célja egyrészt az volt, hogy átfogó képet adjunk erdélyi 9. osztályos diákok pályaválasztást befolyásoló tényezőiről, másrészt feltárjuk azt, milyen a fiatalok tájékozódása, forráshasználata a képzés- és/vagy a szakmaválasztásban. A kérdőívek alapján elemezhető a diákok továbbtanulási szándéka, aktuális képzés- és pályaválasztási döntéseik, valamint a szakmákkal, foglalkozásokkal kapcsolatos nézeteik, értékítéleteik – mindez a diákok által érdekesnek tartott, választott vagy elutasított szakmákkal kapcsolatban megfogalmazott indoklásokban körvonalazódó vélemények tartalomelemzése alapján történt. Az eredmények összehasonlíthatók a 2005–2006-os tanévben lebonyolított országos hatókörű eredménymérés hasonló vonatkozású eredményeivel.